

Chầu Hát Đầu Năm

Ngày xưa ngày xưa hát ả đào là một cái thú của các cụ. Mỗi khi làm được bài hát mới nào hay, các cụ cho gọi cô đào đến bắt học thuộc lòng. Đến tối với vài ba bạn tâm giao các cụ ngồi trên sập, tựa gối xếp rung đùi nghe ả đào ngâm hát “sáng tác phẩm” của mình. Khoái chí vậy thay, cụ vuốt râu cao hứng điểm vài tiếng trống “tom tom” hòa nhịp phách. Đôi khi nhà nào có đám cưới, khao vọng cũng gọi ả đào về hát cho thêm phần long trọng. Cô đầu và kép đòn luôn luôn ngồi chiếu trải dưới đất hát hồn, vì không biết “đấu tranh giai cấp” nên bị liệt vào hạng “xướng ca vô loài” không được ngồi ngang hàng với các cụ.

Đến nay các đắng “thân trai mười hai bến nước” đâu có chịu ngồi nghe các cô i-oi ư-ứ râu thói ruột, ít nhất cũng phải giật lèn phong đòn gánh chú. Đôi khi muốn ghé bên nào cũng ghé lẹ cho rồi chuyện, hoặc giả ghé “go go” bảy tám mươi phần trăm cũng có một chút gì sống động. Tuy vậy thú chơi nào cũng có mặt tiền, hậu của nó. Tí dụ như đi tắm hơi thật là khỏe mạnh hợp vệ sinh đủ an ninh trật tự nhưng hậu trường sân khấu cũng có nhiều trò hấp dẫn mê ly rùng rợn. Còn đi “go go” phòng trà thì chớ có lộn xộn, cậu nào bốc đồng không đúng chỗ có khi có chầu ăn đòn hoặc về bóp nghỉ mát. Còn đi hát ả đào, ngoài cái thú nghe

hát i-oi, lại còn được ăn uống theo ý thích, được phá, được đánh đấm, mỗi trò một vẻ.

*Làm trai phải biết tồ tôm
Biết trà Ninh Hải, biết nôm
Thúy Kiều
Biết thuốc phiện, biết ả đào*
...

Giới mười hai bến nước có đi tìm thú vui hát cô đào, đập trống nghe hát cũng chỉ làm ra vẻ văn nhã, dần dần mỗi ngày văn minh một tí, “xuống xóm” cũng tục tiu thêm một tí. Chỉ cần chi một chầu hát sang là ba đồng là có thể làm chủ được một em trọn ngày. Ba anh thì ba em tiếp, năm cậu thì năm cô hầu hạ, nếu thiếu thì mụ chủ đi mượn hàng xóm đồng nghiệp cho dù cắp.

Hà Nội ngàn năm văn vật, có Khâm Thiên là đệ nhất rồi đến Thái Hà Ấp, Hải Phòng có quán Bà Mau, nổi tiếng có nhiều chị em ta thơm ngon không kém gì con nhà lành. Ai đó có dịp ghé Hà Nội mà không “xuống xóm” thì thật là vui u thịt bắp, mồ hôi dầu, lông nách một nạm trà tàu một hơi! Không biết cái thú hát ả đào tao nhã làm sao, thanh cao thế nào ...

Nhất là gần dịp Tết, cứ tà tà về chiều các em chải chuốt thập thò ngoài cửa đón khách. Đôi ba xe kéo chầm chậm sấp ngung là các em ùa ra mừng, cứ như vợ chồng chạy loạn lạc nhau mới được gặp lại không bằng. Riêng nhà 85 thì không, lúc nào cũng đóng cửa cho các em “có giá”, nào là Nhung, Huệ, Lan, Sâm, vân vân ... mới nghe đã thấy thơm rồi, không có cô nào tên cái Hím, cái Tí,

cái Tèo. Ai biết cứ việc đẩy cửa vào khỏi gỗ cửa mất công.

Bước chân qua nguồng cửa là các em chạy ra ôm chồm lấy anh, mừng mừng túi túi, áp má vào mặt anh, nhõng nhẽo “nhớ anh muốn chết!” Em kia ôm choàng lấy anh, rơm rớm nước mắt:

— Anh quên em rồi sao?
Mấy tuần nay sao không thấy
anh xuống, nếu không có tiền
để em ... chi chầu hát cho, lúc
nào có, trả em cũng được!

Ôi giờ ôi! Nghe các cô, có
mà đổ thóc giống ra mà ăn.
Tuy vậy anh càng phải nựng
nựng, xoa xoa, thương thương
nhớ nhớ cho đủ phép lịch sự.
Anh sẽ vui với em suốt đêm
nay ở dưới nhà này, anh kia
lên gác ngoài, còn gác trong
nữa ... Cặp nào đó, mỗi cặp
một giang sơn riêng, không ai
quấy phá ai. Màn giáo đâu,
vẫn phải chầu hát cho ra vẻ
tao nhã mặc khách, đập
trống sao cho đúng luật lảng
lơ bay bướm. Anh vuốt râu
nhưng không có râu để vuốt,
đành nắn “ca vát” vậy. Trên
kỷ bộ đồ trà “nội phủ” còn bốc
khói, anh hớp nhẹ chung trà
sửa soạn thưởng thức tiếng
hát của em, vừa là đào hát,
vừa là đào rượu “kiêm luôn cả
việc tiếp khách nữa”.

Anh kép già sửa lại giây đàn
dạo:

Tầng, tầng, tầng, tầng,
thằng nào, thằng nào?

Không kém, anh quất mạnh
roi chầu vào mặt trống, trả lời:
Tom tom, tao tao!

Em nổi phách, lách phách,
lách phách, chát rồi cắt cao
giọng:

Chàng và thiếp canh khuya

trần trọc,

Dốt đèn lên đánh cuộc cờ
người.

Hết “cung bắc” sang “gửi
thư”, bài nào cũng hay cả.

Khoái quá, anh đập trống
“tom tom cắc” rồi cò cua kéo
cái roi chầu vòng quanh cái
tang trống. Anh nhìn em cười
tinh, em nhìn anh đáp lễ. Thế
là chịu rồi đấy, nghe!

Lối chơi ả đào thanh tao là
thế, tao nhã là thế, chứ đâu có
như bây giờ gặp nhau là hôn
chùn chụt, mất cả phép vệ
sinh, phạm thuần phong mỹ
tục, lại công súc tu sĩ nữa,
không được!

Trên gác sao lại cứ ê ru vậy,
không mùi lầm, anh nằm gối
lên đùi em, quần linh tía cứ
mát dịu. Em vừa nắn trứng cá
cho anh vừa thủ thỉ, đôi khi
lại kéo áo chấm nước mắt.
Linh tía, đùi non, cứ cái kiểu
này anh muốn từ luôn vợ, theo
em cho trọn ... đạo hiếu!

Bỗng gác trong có tiếng
thép thất thanh:

— Ta yêu nàng, nàng không
yêu ta ...

— Khẽ chút anh ... Đừng,
Đừng ... Đừng ... Nhợt!

Em phá lén cười như nắc
nέ. Thật vui hơn Tết. Rõn
chán, em tiêm thuốc phiện cho
anh hút, hầm bằng lê, bằng
táo do chính tay người đẹp
gọt, đút cho anh từng miếng
một. Mẹ thằng Cu có bao giờ
tình tứ với anh được như thế
đâu?

Trời đã về khuya. Ai nấy
đều ngót da. Nồi cháo gà bốc
khói đầy trên bàn trải khăn
tráng nuột, rượu “Sâm Banh”
nổ bôm bốp, có hơi men, gian
phòng nghe ấm cúng. Hai tai

nóng bừng bừng. Anh ôm em
nhảy, em ôm anh quay. Đụng
ly, ly vỡ ... Mặc! Đụng bát, bát
bể! Chớ thây! Tốn bao nhiêu,
sáng mai anh chi hết. Đừng để
cuộc vui cụt hứng. Tiếng giày
nhiền trên mảnh thủy tinh
nghe rợn người. Anh kép già
không may gặp lũ điên, len lén
chuồn êm, hết hy vọng được
ăn cháo gà vét nồi!

Vui lăm răm rồi cũng tàn. Em
khuyên anh đi nghỉ để lấy sức
hưởng thụ. Cuộc vui suốt sáng
cơ mà! Anh ngoan ngoãn cởi
quần áo, cởi giày, để cả lên
mặt tủ cho nó sạch. Ông Công,
ông Táo có định “lập bô” lên
Thiên Đình cũng ra chỗ khác
chơi. Nếu cần một vài đôi di
đỡ, nhưng nhớ đem trả lại là
được. Anh nào, em nấy lên
giường. Màn che dệt Bát Tiên
Quá Hải, đậm bông, đắp chăn
da, da nọ áp da kia. Thật là
tuyệt vời.

Cái lạnh đất Bắc, phải
“xuống xóm” mới hưởng hết
cái thú hát ả đào. Các cụ tao
nhã là chỉ có thiệt. Họ ngu
thật, nhất định là ngu, ngu là
cái chắc!

Ô hay, sao anh thấy ngầm
đau bụng:

— Em ơi, dậy đưa anh ra
sau đi!

Bị anh từ chập tối đến giờ,
em chỉ ậm ừ ngủ say như chết.
Ra sau, vừa tối, vừa lạnh, anh
xin lỗi em vậy, cho phép anh
ngồi chồm hổm đại lên cái
đỉnh đồng hun kê giữa nhà,
đại cho một đại, rồi quay vào
ngủ tiếp. Sáng mai, nếu thấy
thiếu vệ sinh, các em chịu khó
khiêng, tập thể thao thẩm mỹ
cho nó khỏe. Thật là hết chỗ
nói nhưng các em không bao

giờ dám nói, mặc cho các anh phá, miễn là các anh chịu chi. Nếu thiếu tiền, một anh phải “nằm va li” để anh khác về nhà nạo tiền vợ nối vào cho đủ. Luật dưới xóm không bao giờ đòi tiền “quan viên” khi khách chưa ra về. Cẩn thận, nếu để mụ chủ lên tiếng là mất công lấm đó. Năm “va li” một ngày, hai ngày, thì cũng được nhưng Tết nhất đến nơi rồi không lẽ nằm đến đêm giao thừa, không lẽ hát chịu đến sang năm, đâu có được!

Năm cùng tháng tận, cả nhà bạn rộn, nào là lá giong, gạo nếp, đụng lợn, đụng heo với hàng xóm mà chẳng thấy bóng vía thằng Cả đâu, cụ Tú sốt ruột càng mong càng mất. Hồi thăm lối xóm thấy nói là cậu Cả đi xe qua ga Hàng Cỏ. Thôi chết, nói lại xuống xóm rồi. Khí nộ xung thiên, sát khí dǎng dǎng, cụ Tú choàng vội khăn áo, lật lưng dǎm đồng, thuê xe xuống Khâm Thiên lôi cổ nó về chửi dời nào cụ chịu.

— Dạ, thưa cụ tim ai?

— Cô có thấy thằng Cả nhà tôi xuống đây không?

Thoáng một giây, cô em hiểu ngay. Nghè nghiệp mà!

— Dạ có, mời cụ vào, để cháu gọi anh ấy ra!

Xé cặp kính lão, cụ ngoanh, chà sang quá, sập gụ, tủ chè, đỉnh đồng, tam sự, rồi bát bửu, lại cả xe kéo gọn đồng nữa. Trông cứ như nhà quan huyện vậy! Cụ hơi mặc cảm, ghé ngồi xuống sập. Một em thong thả ngồi cạnh cụ, ghé sát miệng vào tai cụ, nũng nịu:

— Sao lâu quá, ba không xuống đây chơi với con! Hôm

nay, ba phải ngủ đây với con đi!

Trời ơi, nước hoa thơm phức, nói cứ ngọt ngào như mía lùi. Cụ mềm nhũn người nhưng vẫn phải nói cứng cho đỡ quê:

— Nhưng thằng Cả tôi nó đâu?

— Nó đâu, mặc nó chứ, biết thằng Cả nào? Cụ đã bước vào đây, em có bốn phận, nhiệm vụ, có vinh hạnh được đón tiếp Cụ, nước nóng rửa mặt, rửa chân, pha trà cụ sơi. Cụ lim dim chịu trận. Em nhất định giữ cụ lại mãi mới cho về. Nhất là em cũng thương cụ, để bớt lại cụ hai hào bạc để về xe, không đến nổi phải đi bộ!

Đến đầu làng, gặp cụ Chánh, hai cụ tâm sự:

— Mẹ kiếp, thú thật, thích thật, không trách thằng Cả nhà tôi nó mê. Cụ cũng nên đi chơi một lần đổi già, mai chết cũng đáng đời.

Về đến nhà, cụ còn chân trong chân ngoài, con Vẹn

phản chủ thấy hơi lạ, sửa âm lên. Cụ Tú bà đúng phắt giậy, rít rồng:

— Chết, thế này thì chết, tôi hôm qua ông ngủ ở đâu? Nước hoa ở đâu mà ông bôi thế?

— Ô hay, bà nói lạ chưa, tôi đánh đổ tôm trên Cụ Bá bên Bá Thượng chứ đâu?

— Sao ông bảo đi tìm thằng Cả mà lại lạc sang Bá Thượng làm gì? Thế này thì chết, già rồi mà còn chơi trống bồi, già rồi mà chưa trót đời, thật là cả hai bố con chết chung một lõi. Thế cái vết son gì trên cổ áo đây?

Biết nói hớ, cụ Tú mặt thộn một đống, tắc kè ngôn lộ, nghĩ lại giận con bé phản thùng!

Cụ Tú bà, giận tràn hông, liệng cả rổ bát ra sân rít lên:

— Tết với nhất này, chả Tết thì đừng Tết. •

NGUYỄN XUÂN TỈNH
(Cali) 15/11/91

PHÂN ƯU

Được tin Thân Mẫu AH Phạm Ngọc Lân

Cụ Bà PHẠM HOÀNG DANH

tại thế ngày 28-9-1991 tại Tây Ninh
hưởng thọ 74 tuổi

**Ái Hữu Công Chánh xin thành thật chia buồn
cùng anh chị Lân và gia đình**

**Kính cầu chúc hương hồn Cụ Bà
sớm tiêu diêu cõi Phật**